

Petrichora leoluca

Jar. Petrbok:

Zlatý kůň.

1

Byl květen 1950. Všude na mazích voněl rozrazil a třeba že byl to jeden druh, přeco měl všechny odstíny barev. "Ohli bychom docela klidně říci, že má od lidí pokoj jenže jen proto, že je tak drobný, a že jeho květy zase tak rychle opadnou, jak rychle podívaly se na slunce. Kdyby byl jen trochu větší, už dávno by jej lidé bud pro tu jeho krásu vyhubili, anebo zahradníci z něho naděkali tolik různých odrůd, jak se z každé bylinky nepovedou. Je už to ostatně v něm samotném, ale proto si s ním nikdo hlavu lámat nebude. První děst mu všechnu tu krásu otluč a jestli přijde několik prudších deští za sebou, pak si ani už více nezakvete a ty jeho dnešní barvy budou pro letosk poslední.

Ostatně ten první děst byl už na spálenutí a těžký mrak nemoh se již déle udržet a za chvíliku se proměnil v celý přívětivě bujně jarní vody.

Všechno vonělo jarní radostí, všechno se zrovna smálo a jakoby s rozkoší se mylo chladnou vodou.

Tento děst přiměl ale skupinu čtyř lidí, že se schovali pod střechu opuštěné již nádražní stavby a čekali, až se lije přežene.

Dva z nich byli starí muži a dva starsí chlapci.

Z jejich výstroje bylo vidět, že jdou sem za určitým cílem. ~~KOMPLEXNÉ~~ Je zde několik lomů v

vápencových lomů a poto do nich pricházejí celá již deseti

letí sběratelé zkamenělin a nikdy nevrať s prázdnou.

Jsou také jediní, kdo sem mimo místních obyvatel zavítá. Od

najbližších stanic je sem po šesti kilometrech. Z Berouna.

po nevábné silnici jako ze Srbské přes Tobolku a Kodu.

Tahle cesta jde lesom i polí, ale v zimě je pro

náledí velmi obtížná. Proto v takové zimě, kdy je náledí a

brzo tma, jedni sem vžebc nejdou a čekají zas na takový den, jako byl právě ten dnešní.

Když prška se pochnala, rozvoněla se hlína celou svojí silou vydala se naše skupina na další cestu.

Stoupali pomalu po mírné stráni přímo na Zlatého koně. Měli určitý cíl, nebot měli sebou polní lopatky a krátké krumpáče.

Tak se chodí zde do jeskyní a skutečně do jedné z nich také šli

na jisto, a nemusil hledati teprve vchod do té jeskyně, třebaže byl celkově zakryt ve stráni. Byl zde již patrně již několikrát a dnes mu slo o nějaký výzkum, k němuž si pozval svou dnešní dražinu.

Zlatý kůn je celkem nevysoký kopec, má měří pouze metrů.

Poněvadž je celý z vápenců, nemůže ve středních Čechách ani vyšší být. Nad krajinou je tak asi 200metrů a obtéká ho vzdál-

Suchomastecký potok.

Na jeho vrcholu vytvořili triangl a to zrovna na vrstvách, které jsou plné starých, silurských korálů. Bývalo zde tedy před dávnými miliony let moře. Nebylo hluboké, za však přebohaté na tehdejší v něm život. A ten tu zkameněl a proto sem již tak dlouhá desetiletá chodí sběratelé zkamenělin.

A v jeho boku pod vrcholem je vchod do ~~jménem~~ oné jeskyně, za kterou sem ta malá výprava šla.

Je to snad jediná větší jeskyně na celém Zlatém koni. Všechny ty ostatní byly menší a ~~zmílkax~~ byly zničeny lomy. Také se v nich nenašlo docela nic, za čím by sem chodili badateli o pravěku.

Byly tu na tom Zlatém koni sice ještě i jiné skalní dutiny, ale ty byly všechny vyplňeny bud pískem nebo rudým jílem.

Všechny ty bělavé písky a krásné oblážky nanesly sem ještě před dobou ledovou, tedy v třetihorách neznámé řeky. Přesně všechny ty písky čisté, bez všech hlin, měly ty řeky, které je sem dopravily, také čistou, radostnou vodu.

Takové písky a štěrky nacházíme ovšem i vširším okolí. Tak jsou na Damíli u Berouna, naproti na Člumu u Srbska, na Protější Kopečku, kolem Korna, a ledaskdes jinde. Mezi Srbskem a Tetínem leží dokonce nad nimi mnohem mladší říční nánosy čili terasy a to z doby ledové.

Zdá se to nemožností, ale je tomu skutečně tak, nebot tak mohutná „Neznámá řeka“, zanechala ty své štěrky i v basenovitých prohlubinách,

odkud je ta mladší řeka z doby ledové nemohla vymýt. Vypláchnula pouze odtud, kde se dostaly níže, než ona sama tekla.

Také tomuhle nechtěli všichni páni profesori rozumět, až jim nezbylo nic jiného, než aspon přestati za tuto skutečnost popírat.

Naše skupina došla konečně do Ztracené. Před jejím vchodem byl celý

vysoký val skalní ssuti, a hlíny. Tak jej splachovala

tisíc a tisíc roků voda deštová. Z tohoto valu přicházelo se asi 10m vysokou ušinou k vlastnímu vchodu. Ten má čtyři metry výšky a přechází v chodbu 12m dlouhou a skoro dva metry širokou. Ta se pak téměř v pravém uhlu dvojí a přechází do s ní rovnoběžné chodby jiné, která má nových jedenáct metrů.

Všude bylo vidět, že tyto chodby vedou někam do tajemného podzemí.

vchody do nich však

všechny byly nepřechodné, nebot byly zahlceny hlinami.

Naši badatelé neměli však možnosti, aby hlinu nějak vynášeli, nebot cesta na předsunutý val byla strmá, dlouhá a ke všemu ještě hlína na jejím dně byla rozmočená. Koluzalo to po ní tak, že bylo nutno neházet si tam kamenný, aby se dalo z jeskyně vůbec bez urazu vyjít.

Dnešní výprava měla za úkol udělat prostě uzký výkop až na skalnaté dno a zjistit jednak všechny vrstvy hlin a zároveň vysbírat vše, co v nich bylo uložil věky. Takoběmu výkopu říká se sonda.

Do práce dali se oba mladí hoši a hned vnejsvrchnější suché prachové hlině

5

10-20 cm silné nacházeli střepy z nádob století XIX. i XX.

Pod touto vrtvou byla žlutá, pevná a vlhká jílovitá hlína, na 60cm mochná a v ní střepy nádob ze století XVIII.. Tu a tam byly vložky červenavých jílů.

Hlouběji přicházelo ještě 80 cm této jílovité hlíny, avšak střepy XVI.-XVII. století.

Chlapci narazili nejprve na uhlíky. Ty byly v ohnoští sestavené z kamenů.

Radvan ihned, jak na ně přišel křičel : mám uhlíky. Kolem jsou kameny. Bylo tu ohniště.

Za chvíli se ozval znovu : a mám střepy. Střepy.

Myslil jsem, že jsou střepy a spon z mladší doby kamenné. V jeskyních Českého Krasu vyskytují se často. Ale už i to byl pro mne vlastně zklamáním. V této hloubce, tedy již přes půl-druhého metru čekal jsem něco docela jiného. Chtěl jsem nástroje, které tu vyráběl člověk doby ledové. Tedy pouhý lov a sběratel potravin.

~~XXX~~ Jetš víc mne však zklamal první střep, který mi Radvan vyhodil. Vždyt to byl pouhé XVI.-XVII. století. Tedy doba velmi nedáv ná a přece ^ztěch několik málo ~~f~~ich století navršily se tu hlíny do hloubky více než jeden a půl metru. Byl tu tedy vždy dostatečný pohyb půdy,. Ríkáno mu také „půdotok“, čili soli lukce.

Av šak ani v jedné z těchto vrstev nebylo ani jedné ulity.

~~A taky vlastně přesněj pozornější~~ XXXXXXXXXX

Takový výsledek nedal se ovšem očekávat, nebot ve vsech

jeskyních českého krasu byly vždy ulity a to i v těch nejménších dutinách, které byly tak malé, že se v nich žádný člověk uasádit nemoh.

Ulity byly i tam, kde člověk v tch jaskyních bydlil. Zde ve Ztracené byly tedy jedině mezi valom a vlastním vchodem.

To v jiném kolmém komíně tady na tom Zlatém koni, kterému jsme říkali jaskyně „Pomocná“, našli jsme těchto ulit od druhů a nasbírali jsme jich celkem kusů. A pracovali jsme tu celou zimu 1950-51. Nejdřív jsem zde začal sám a to přes ujistování skalníku, že to nikam nepovede a že ta celá práce je marná. Ale: nebyla.

Dostali jsme se do Ilmetru hloubky a přestali jsme teprve, až když naše všechny síly již nestačily na to, abychom odtud vynášeli a tahali balvany do výše těch Ilmetrů.

tědy přišli nám na pomoc hlavně školní děti ze Suchomast, se svým učitelem Matejskem. Ten se tu nadčel doopravdy nejvíce.

Při tom ala najednou podává mi bronzový kroužek, a jak dle něho hledalo se říci, že je to kultura strádonicí, tedy asi 2100 roků stará.

Tak jsme najednou ~~xxxxxx~~^{xxxxxx} o všech těch ulitách věděli, jak jsou staré a to na století.

Co se tu od té doby změnilo! Byly mezi nimi druhy, které žijí jen v listnatém porostu kerů a stromů. Dnes je vrchol Zlatého koně docela bez jediného keříku, neříkaj stromu.

Kam se všechny poděly? vykácel

7

je snad člověk?

Kdyby tomu tak skutečně bylo, zbyly by a spon stopy po činnosti jeho kořenů. Takhle není tu docela nic takového.

Všechny ty stromy a koře tu prostě z uschlý a tak na této straně k slunci obrácené vymřely. Neměly dost vláhy, neměly co pít. Proto pak moh déšť zbylou hlínou vymývat, a vítr ji odnáset jako prach i do vzdálenějšího okolí. A tak vítr i voda společně obnažily tady tu strán až na holý kámen. Jenom v malých trhlinkách zůstalo vždy ještě trochu ^{výživné} prsti a tam se totva se drží několik bylihák.

Kdyby místo dnešního vysušného podnebí nastalo zase již vlhké znovu se tu zachytily koře a stromy a to i na této sluncem tak vypalované straně Zlatého koně.

Podnebí se totiž stále mění. Jednou je mnohem více sucho a teplý jindy zase vlhko a teplo, pak opět chladno a sucho. a zase to jde na novo.

A za těchto různých změn se mění také ovšem i rostlinstvo a nejenom rostlinstvo, ale i půdní bakterie a dle vseho pak vznikají i docela jiné hlíny a ty poznáváme od sebe pak na první pohled ~~xxxx~~ dle barvy.